

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 10. marca 1927.

Telefon št. 552.

STEV. 28.

Ustanovitev narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice.

Med najpomembnejše povojne gospodarske ustanovitve spada brezdvoma Mednarodna trgovska zbornica, ki nudi, kakor nobena druga ustanova, možnosti periodičnih sestankov in praktičnega sodelovanja najodličnejših gospodarskih faktorjev skoro vseh držav sveta. Že oktobra 1919. leta se je vršila pod okriljem trgovske zbornice Zedinjenih držav v Atlantic City mednarodna konferenca v svrhu proučevanja problemov obnove svetovnega gospodarstva. Konferenca so se udeležili delegati Belgije, Severoameriških Zedinjenih držav, Francije, Anglije in Italije, ki so bili soglasni v tem, da je potrebno potrebno ustanoviti čimprej stalno mednarodno gospodarsko organizacijo in da je v te svrhe nujno sklicati drugo konferenco. Že naslednje leto je prišlo na kongresu v Parizu, junija 1920, kjer se je razpravljalo o tem vprašanju, do ustanovitve Mednarodne trgovske zbornice.

MTZ zasluje po svojih pravilih zaščito interesov financ, industrije, prometa, trgovine in v splošnem vseh strok mednarodne gospodarske delavnosti. MTZ ima namen olajšati izmenjavo blaga med narodi, realizirati harmonično soglasnost v vseh mednarodnih vprašanjih, ki se tičejo trgovine, financ in industrije, prispevati k napredku in k vzdrževanju miru s pospeševanjem pristranih odnosov med pripadniki različnih držav in pospeševanjem sodelovanja poslovnih ljudi in organizacij, ki stremijo za razvojem trgovine, financ in industrije. V te svrhe sklicuje MTZ najmanj vsako drugo leto po en kongres. Prvi kongres se je vršil v Londonu leta 1921, drugi v Rimu 1923 in tretji v Bruslju leta 1925. Nadalje sklicuje MTZ konference specialistov, vrši gospodarske ankete in izdaja publikacije o rezultatih teh konferenc in anket. Poleg kongresov, konferenc, anket in publikacij se poslužuje MTZ v svojem delovanju še naslednjih organov: 1. sveta, 2. generalnega sekretariata, 3. nacionalnih odborov in njih sekretarijatov.

Svet MTZ ima v bistvu nalogo, da upravlja zbornične posle, da zasluje namene, ki si jih je postavila zbornica, in to po smernicah, določenih na kongresih. V upravnem svetu so zastopniki posameznih včlanjenih držav. Število predstavnikov posameznih držav v svetu je odvisno od važnosti zunanje trgovine dotične države, ki se sodi po celokupnosti uvoza in izvoza. Po statutih je pa to število omejeno od enega do največ treh zastopnikov za vsako posamezno državo. Svet sklepa o prošnjah za sprejem novih članov MTZ, določa termin za kongrese, spored kongresov, sploh vodi vsa pripravljalna dela za kongrese. Naloga sveta je tudi, da pošilja potem narodnega odbora svojim članom publikacije in letna poročila. Svet posluje telegrafično ali pismeno in ni potrebno, da bi se sklicale seje članov. Svet sam sklepa o načinu poslovanja. Samo na zahtevo šest ali več članov, ki pripadajo najmanj trem državam, se mora sklicati sejo sveta. Vsako leto izbere svet iz svoje sredine, brez ozira na nacionalnost, izvršni odbor od 5 do največ 15 članov, vključno predsednika MTZ, ki je obenem tudi predsednik eksekutive.

Pod vodstvom in kontrolo sveta posluje na sedežu zbornice generalni sekretariat, ki skrbi za zvezo med gospodarskimi organizacijami posameznih držav in ki mora nuditi članom zbornice vse potrebne informacije. Pri general-

nem sekretarijatu ima vsaka država svojega administrativnega komisarja, ki zastopa svoj narodni odbor in lajša zvezo z domačimi organizacijami.

Nadaljni organi MTZ so nacionalni odbori. Po statutu MTZ se mora v vsaki državi, ki je pristopila k MTZ, osnovati iz prijavljenih in sprejetih članov narodni odbor, v katerih morajo biti zastopane vse gospodarske stroke in to po načinu, ki najbolj odgovarja razmeram v državi. Edini pogoj, ki ga stavijo statuti, je, da so v narodnem odboru v resnici zastopane vse glavne gospodarske panoge dotične države. Ta narodni odbor ima določiti člana ali člane sveta. Toda narodni odbor nima samo namena, da določa osebe, ki naj zastopajo državo v svetu MTZ, ampak mora skrbeti tudi za to, da se pri vseh vprašanjih, ki jih obravnava MTZ, upošteva tudi splošno mnenje industrije, trgovcev in finančnikov dotične države, s čimer ojača tudi akcije MTZ napram javnim oblastvom raznih držav. Narodni odbor vsake države sestavi statuto in določila, ki imajo zagotoviti uspešno delovanje odbora, predvsem pa zagotoviti ustanovitev in vzdrževanje narodnega sekretarijata, ki je izvršilni organ narodnega odbora in ki skrbi za čim ožje stike s svetom in z generalnim tajništvom.

Člani MTZ so dvoje vrste: 1. Aktivni in 2. individualni.

Aktivni člani MTZ morejo postati industrijske, trgovske in finančne korporacije in organizacije, ki zaslujejo splošne gospodarske interese in nimajo zasebnih ali celo političnih namenov (n. pr. trgovske, obrtniške, industrijske in inženerske zbornice, velike gospodarske združbe itd.).

Individualni člani morejo postati pa posamezniki, trdnice, zasebni zavodi in družbe.

Aktivni člani zbornice imajo pravico poslati enega ali največ 10 delegatov na vsak kongres MTZ. Individualni člani imajo pravico pristopovati in govoriti na kongresih, vendar nimajo pravice glasovanja.

Članarina znaša za vse člane enako, in sicer 300 franc. frankov letno.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je bila sprejeta za aktivnega člana MTZ na seji sveta dne 6. februarja 1925. Poleg zbornice sta aktivna člana MTZ tudi Zveza industrijev na slovenskem ozemlju in Zveza slovenskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani. Kot individualni član se je doslej v Sloveniji prijavila in je bila sprejeta samo Ljubljanska kreditna banka. Število članov v drugih pokrajinah, zlasti v okoliših zagrebske zbornice je precejšnje in neobhodno potrebno je, da se posveti tej velevažni mednarodni ustanovi tudi pri nas večja pozornost in da se število članov pomnoži.

Da bi bilo omogočeno posluževati se v čim izdatnejši meri te odlične gospodarske institucije in potem nje tudi uveljavljati svoje zahteve, je bilo neobhodno potrebno, da se ustanovi narodni odbor. Statut določa glede tega le v splošnem, da mora biti njegova organizacija prilagojena gospodarskim razmeram dotične države in da morajo biti v njej zastopane vse glavne gospodarske panoge svojega delokroga. Narodni odbor mora v smislu statuta urediti svoj sekretariat in naloga odbora je, da skrbi za to, da se z zadostnimi gmotnimi sredstvi omogoči obstoj in uspešno delovanje sekretarijata.

Na poziv ministra inostranih del je beograjska trgovska zbornica sklicala dne 7. t. m. sestanek vseh članov MTZ, da razpravlja o ustanovitvi narodnega od-

bora in o statutih za poslovanje tega odbora. Zastopane so bile vse gospodarske zbornice. Ljubljansko zbornico je zastopal g. dr. C. Gregorič. Vsi govorniki so podarjali, da mora biti sedež odbora v Beogradu, ker mu je le na ta način omogočen potreben kontakt z vlado. Sklenilo se je, da bo sedež odbora v Beogradu.

Nato so se vršile volitve v upravni odbor. Izvoljeni so bili: za predsednika min. n. r. dr. Veja Marinković, za I. podpredsednika Vladimir Arko, za II. podpredsednika Vasa Jovanović, za III. podpredsednika Ivan Jelačin, za člane pa: Milutin Stanojević, Milan Stojanović, Marko Bauer, dr. Fran Windischer, dr. Vejeslav Besarović, dr. M. Kosić, dr. Sava Bošković, V. Aksmanović in Jovo Golčevac. Konferenca je pooblastila upravo, naj poskrbi za potrebna denarna sredstva, da bo mogel odbor čim prej pričeti z rednim poslovanjem.

EKSEKUCIJE ZARADI NEPLAČANIH DAVKOV V LETU 1927.

Te dni je finančna delegacija priobčila izkaz o eksekucijah zaradi zaostalih davkov v IV. četrtletju 1926, ki dopolnjuje sliko o prisilnih korakih za izterjavanje davkov v letu 1926. V letu 1926 so davčni uradi razposlali 461.438 opozorilnih položnic in vročili davkoplačevalcem 114.052 opominov na plačilo zaostalih davkov. Ruhez so izvršili v 28.795 primerih v katerih je znašal davčni dolg približno 52 milijonov dinarjev. Do prodaje je prišlo v 160 primerih zaradi davčnega zaostanka po 635.860 Din. Zastavno pravico na nepremičninah je dala finančna uprava vknjižiti v 394 primerih zaradi zaostalih davkov v znesku 5.510.061 Din. Na prodajo nepremičnin ni erar stavil nobenega predloga, pač pa je pristopil v 363 primerih k dražbenemu postopanju, katero so predlagali privatniki. V teh primerih so znašali davčni zaostanki 2.156.455,55 Din. — Izkazane številke so važen dokaz za trdoto našega gospodarskega položaja, ki imperativno zahteva ne le, da se ublaži izterjavanje, ampak da se znižajo tudi davki, ki postajajo z nastopajočo konsolidacijo gospodarskih razmer vedno neznosnejši.

* * *

UKINITEV CARINE NA ČILSKI SOLITER.

Ministrski svet je z veljavnostjo od 2. marca t. l. ukinil carino na čilski soliter, ki je nad tri leta težko obremenjevala to prepotrebno umetno gnojilo. Uvozna carina je dosedaj znašala 132 dinarjev za 100 kilogramov ali okrog 40 odstotkov vrednosti gnojila samega. Vsled tega je malodane zabranjevala uvoz tega za kmetijsko produkcijo neobhodno potrebnega sredstva. Čilski soliter je namreč najučinkovitejši in najhitreje delujoče dušičasto gnojilo, ki izredno ugodno vpliva na razvoj in rast vseh zelenih delov rastlin. Vsled njegovega hitrega delovanja ga naši kmetovalci uporabljajo predvsem spomladi, da nudijo rastlinam prepotrebno dušičnato hrano. Trosimo ga navadno po zelenih rastlinah ob suhem vremenu. Rosa in dež ga potem raztopita in spravi h koreninam. Izvrstno učinkuje na ozimih, posebno če so slabo prezimile, ker se po njem hitro popravijo. Še boljši je pa za krompir in krmlo, pa tudi jarine in vse druge rastline so zanj hvaležne. Vиноgradniki popravljajo z njim ošibele trte. Najrajši ga imajo hmeljarji, ker samo z njim lahko dosežejo popoln pridelek hmelja, ki še najbolje izplača vsako gnojenje.

Kreditna politika Narodne banke.

V nedeljo dne 6. t. m. se je vršil sedmi redni zbor delničarjev, na katerem je upravni odbor podal izčrpno poslovno poročilo. Iz poslovnega poročila posnemamo sledeče podatke:

Lansko leto so banke razpolagale z velikimi gotovinskimi sredstvi. Kazalo se je to v visokih žiroračunih pri Narodni banki. Pa tudi sicer so narasčale hranilne vloge in tekoči računi pri večini denarnih zavodov. Za kratkoročna posojila so bila torej v splošnem zadostna sredstva na razpolago, vendar pa kljub temu ni bilo dobiti tudi kratkoročnih posojil, ker so bili denarni zavodi jako rigorozni pri presoji kreditne zmožnosti.

Po zakonu sme Narodna banka eskontirati samo poslovne menice, torej menice, ki so posledica trgovskega posla, ne pa tudi menic, ki naj bi se porabljale za nabavo surovin. Poslovne menice so težke dobivajo, ker naša trgovina ni niti iz daleka tako razvita in urejena kakor na zapadu. Vendar se je banki posrečilo uspešno razviti propagando za poslovne menice. V Beogradu je manufakturno trgovsko združenje prekinilo poslovanje po tekočih računih in uvedlo pravilo, da ne daje blaga brez menice. Na ta način gre naša uvozna trgovina po pravi poti, da vsvari potreben material za naše denarno tržišče. V industriji so bile poslovne menice tu in tam že preje običajne, morali bi pa vendar tudi industriji slediti vzgledu manufakturnega združenja in za vse na kredit prodano blago zahtevati poslovne menice, ki se lahko vnovčijo.

Bančni eskontni material tvorijo sedaj po večini čiste poslovne menice in v porifelj banke dohaja vedno več teh menic. Razume se, da imajo poslovne menice samo denarni zavodi, veletrgovci in industriji. Bančni kredit je torej po večini navezan na te gospodarske panoge. Denarni zavodi so imeli lansko leto pri Narodni banki 676 milijonov, industrijanci za 361 milijonov, uvozniki za 141 milijonov, izvozniki pa za 103 milijone dinarjev rednega ter za 390 milijonov dinarjev sezonskega kredita. Narodna banka je upoštevala pri odobravanju kreditov tudi manjše trgovce in industrije, kar se kaže v tem, da je imelo leto 1926 kredite pri Narodni banki 4200, v letu 1925 pa samo 3941 oseb.

V letu 1926 je banka dovolila v celoti za 1401 milijon dinarjev kredita, to je za 78 milijonov več nego v letu 1925. Krediti so bili v letu 1926 odpovedani v znesku 77 milijonov, na novo se jih je pa dovolilo za 155 milijonov dinarjev.

Skupno s sezonskimi krediti je bilo v l. 1926 dovoljenih za 1791 milijonov dinarjev kreditov. Od teh je bilo koncem leta 1926 izrabljenih 1241 milijonov. Ako se temu znesku prištejejo še depotne menice po 239 milijonov dinarjev, je Narodna banka imela v našem gospodarstvu razpoložnih 1470 milijonov dinarjev.

Iz teh kratkih podatkov izhaja, da stremi Narodna banka za tem, da čimpreje udomači v kupčiji poslovne menice, v korist trgovini in industriji, kateri je s tem omogočeno, da razpolaga s svojim premoženjem in ne veže znatnih vsot brez vsake koristi v svoji kupčiji. Resnost in solidnost kupčije zahteva, da tudi naši poslovni krogi čimpreje spoznajo prednosti poslovnih menic in jih prično v lastnem interesu čimpreje porabljati.

Odmera hišnega davka v Ljubljani.

Iz krogov, ki so v stikih s finančno delegacijo, smo prejeli z ozirom na članek, ki smo ga z gornjim naslovom objavili dne 3. t. m., sledeča pojasnila:*

Kakor je razumljivo z gospodarskega in morda še bolj s psihološkega stališča, da je baš izvršena odmera hišne najmarine dvignila mnogo prahu, tako gotovo, da so k temu pripomogle tudi izvestne nejasnosti, ki so razširjene v naši publiki glede ustroja in mehanizma naše najmarine. Naslednja izvajanja imajo samo namen, obrazložiti nekaj takih točk.

Iz leta 1897 se odmerja najmarina od dvoletja do dvoletja, in sicer vsakokrat na osnovi povprečja najemnin (najemnih vrednosti lastnih lokalov gospodarja) preteklega dvoletja. Za davčno dvoletje 1927/28, ki je sedaj v diskusiji, je bilo torej odmeriti najmarino po povprečju najemnin (najemnih vrednosti) iz let 1925/26, dočim je bilo za prejšnje davčno dvoletje — 1925/26 —, s katerim se novi predpisi primerjajo, merodajno povprečje iz let 1923/24. Kdor ve samo to in uvažuje le še notorno zvišanje najemnin samih od 1923/24 na 1925/26, si je moral biti na jasnem, da se tudi najmarina v splošnem do izvestne meje zviša, ker je to zvišanje avtomatična posledica zakonskih določb po eni in faktilne razvoja po drugi strani.

Zvišanje najemnin tudi nihče ne taj, ker ga ne more tajiti. Ali, ugovarja se, da se je za to davčna mera znižala od 20 na 12%, da bi torej vendar najmarina vsaj ne smela biti višja, če že ne nižja, kakor doslej. Toda ta zaključek pa ne drži. Prvič je znižani procent veljal že za drugo leto preteklega davčnega dvoletja, t. j. za davčno leto 1926, in ne velja šele od leta 1927. Primerjati bi se dalo torej kvečjemu predpis za leto 1925, ne pa več eni za leto 1926, ker smo imeli v tem že znižani procent, po drugi strani pa imamo v davčnem letu 1927 isti procent, a zvišane najemnine. Drugič pa je odvisno povse od dejanskih razmer, ali ni bilo zvišanje najemnin od 1923/24 na 1925/26 toliko, da bi bil davček kljub znižanju mere najmanj ravno tolik, če ne večji. Vzemimo konkretni primer tipične najemne hiše (... cesta št. 1); povprečje 1923/24 je znašalo 109.000 Din, povprečje 1925/26 pa 298.500 Din. Izračunaj si vsakdo sam, da je 20% od 109.000 (prvo dvoletje) dokaj nižje, kakor 12% od 298.500, in sicer le 21.800 napram 35.820.

Brez vsakega dvoma je torej, da se je celokupna svota davka deloma zvišala že radi zvišanja najemnin. Delež tega zvišanja še ni eksaktno ugotovljen, ker je to precej komplicirana procedura. Po vsi priliki pa utegne biti mnogo večji, kakor se običajno misli. Če tudi pa je ta še tako velik, ostane seveda še vpraša-

nje najemnih vrednosti lastnih lokalov in to je kritična točka vse odmere.

Ugotovitev prave najemne vrednosti, t. zv. parificiranje je od nekdanj povzročala preglavico prav tako hišnim gospodarjem, kakor davčnim oblastvom. Jasno in naravno je, da so hoteli imeti oni čim nižjo, ta pa čim višje številke, in kdor pozna prakso bivšega avstrijskega finančnega ministrstva, ve, da je to večkrat nastopilo proti preniknim, kakor proti previsokim parifikatom. Ako se pa avtor članka »Trgovskega lista« z dne 3. t. m. sklicuje na § 43 instrukcije za odmero najmarine, naj blagovoli pogledati tudi ustrezno judikaturu upravnega sodišča, navedeno v znani Wollenikovski zbirki*, pa se prepriča, kako ozke so bile meje, v katerih se je mogla uveljaviti t. zv. »gewohnte billige Forderung« gospodarja.

Kakor si pa bodi, gotovo je, če tudi v javnosti ni znano, da je naše finančno ministrstvo že leta 1920 zahtevalo, da naj se parifikati kratko in malo dvignejo na 3 do 4 kratno višino do tedanjih zneskov. Šele na energičen ugovor delegacije je takratna Generalna direkcija neposrednih porez pristala, da naj se zvišajo najemne vrednosti le v skladu z dejanskimi razmerami. Pri tem pravilu, t. j. parificiranju po dejanskih vrednostih, je ostalo v obče tudi v sledečih letih. Delegaciji je tudi iz prizivnih obravnav dobro znano, da so se najemne vrednosti tudi že doslej zvišavale. Seveda pa ne niti v tem obsegu, niti v taki meri, kakor to pot. Razlog za to pa ni v potencioniranem fiskalizmu, ampak v tem, da so omejitve stanovanjskega zakona ovirala tudi davčno upravo, ker se je v hišah, ki so bile pod stanovanjskim zakonom, po strogem naročilu delegacije tudi parifikacija smela izvršiti le v razmerju najemnin zaščitenih stanovanj.

Čim svobodnejše so pa mogli gospodarji s postopnim demoliranjem stanovanjskega zakona razpolagati s svojimi objekti in zvišavati najemnine, tembolj je bila dana zakonska možnost in dolžnost davčne uprave, da se tudi najemne vrednosti paralelno zvišajo. Ne odgovarja torej dejstvom, da se je še le pri sedanjih odmeri začelo z dviganjem parifikatov. Pač pa je res, da so se najemne vrednosti vsakokrat le toliko zvišale, kolikor je stanovanjska zakonodaja pripuščala. Če torej ta praksa dosedaj ni dobila tako splošnega in karakterističnega izraza, kakor pri zadnji odmeri, je to posledica ravno omenjene zakonodaje in večje svobode kretanja, ki so jo s tem dobili ne samo hišni gospodarji, ampak tudi davčna uprava. Z eno besedo: pokazala se je reverzna stran medalje. V ostalem je znano, da je dobila davčna administracija vse eno baš za odmero 1927/28 še posebne direktive, o katerih se ne more trditi, da so enostransko fiskalne. Neizogibne napake, ki so se pri-

merile, se pa lahko popravijo in se tudi popravijo v prizivnem postopanju.

Za upoštevanje ostalih momentov, ki se navajajo, kakor n. pr. gospodarska depresija, individualne imovinske in obiteljske razmere, pa ni mesta pri odmeri najmarine, ki je po sedanjem ustroju izrazit davek po objektu. Za trdote, ki izvirajo iz tega, torej ni odgovorna eksekutiva.

Gospodarska politika Sovjetske Rusije.

(Konec.)

Z ozirom na svojo valuto mora imeti sovjetska vlada aktivno trgovsko bilanco. Eksport pa znaša v najugodnejšem slučaju za tekoče leto 350 milijonov rubljev. Pretekla leta so brez ugovora dokazala, da z večjimi eksporti žita ni mogoče računati. Tudi če doseže predvojno višino ne samo obdelani prostor, temveč tudi donesek poljedelstva, ne bo mogoče žita eksportirati v isti izmeri kot v predvojnem času. Ne smemo pozabiti, da je pomanjkanje zemlje, na katerem je ruski kmet pred vojsko trpel, povzročilo nakopičenje žita pri veleposestnikih in pri majhnem številu premožnih kmetov. Agrarne razmere so imele to posledico, da sta na račun nezadostno preskrbljenega malega kmeta veleposestnik in imoviti kmet Ukrajine žito izvažala. Danes krije kmet najprvo svojo potrebo živil, preden priinese preostanek na trg.

Ruski kmet živi v pretežni večini še zmeraj v položaju naturalnega gospodarstva. Kljub temu, da je agrarna revolucija sledila v globino idočim gospodarski revoluciji mesta. Izpeljati bi se dala šele, če bi mogla sprejeti vse velike množine blaga in bi imel kmet nove potrebe, ki bi popolnoma predrugačile njegovo gospodarsko čustvovanje in pojmovanje. Danes je tako, da je velik del žita za eksport zgubljen, tudi če vsak kmet le prav malo kruha več poje. Če užije kmet le eno jajce na dan, je eksport jajec že uničen. Zmeraj na novo si moramo predstavljati ogromno število ruskega prebivalstva — 145 milijonov —, da dobimo jasno sliko, kako imajo že najmanjši prihranki ali pa najmanjši previšni izdatki lahko svetovnogospodarske posledice. Pri ureditvi ruskega valutnega vprašanja so postopali popolnoma znanstveno in niso upoštevali niti produkcijskih razmer doma in niti inozemstva. Sovjetska valuta nima torej nobene notranje vezi z lastnim narodnim gospodarstvom in ni v nobenem razmerju s svetovnim sistemom denarja. Kljub stabilnemu tečaju opazujemo zato vseeno inflacijske znake. Kupna moč denarja ni v nobenem razmerju z njegovo notacijo, zato se eksport ne splača. A sovjetska gospodarska politika smatra vsak eks-

port za dobiček, tudi če pomeni trgovsko zgubo, ker more le na ta način dobiti inozemstvo valuto za import. V resnici je vse to objedanje narodnega premoženja. Eksport stavi importu meje, import pa programu industrializacije. Tako zadenejo veliki načrti na skoraj nepremagljive ovire.

Sovjetsko gospodarstvo je v znamenju diktature industrije. Import je omejen po majhnem eksportu in ta omejitev importa ima nasilno posledico, da se postavi večji del importnega načrta v službo nabave produkcijskih sredstev in industrijskih surovin. S tem import konsumnega blaga skoraj popolnoma izgine. Pa tudi sicer je danes industrija gospodarica na političnogospodarskem in upravnem polju. Uradi zunanje trgovine postajajo izvršilni organi industrije in industrijske politike. Tvorijo se vrsta novih družb za zunanjo trgovino, ki naj preskrbi importno potrebo industrije. V teh državnih družbah vlada industrijski urad, t. j. Najvišji narodnogospodarski svet. Njemu je nakazana večina uvoznih licenc, predvidenih v importnem načrtu. S tem zgubi zunanji trgovski urad svojega najvažnejšega in najmočnejšega činitelja, vpliv na razdelitev importnih kontingentov, ki jo odstopi industrijskim uradom. Program industrializacije je pa skupaj z »režimom ekonomije« povzročil tudi pregrupacijo administrativnega in gospodarskega razmerja moči v industrijskem sistemu. Sedaj naj vlada obrat; v upravni zgradbi industrije postaja obrat narekujejo enota, v nasprotju z dosedanjim vladom administrativnih vrhovnih uradov. Po obratu se morajo ravnati najvišji upravni uradi. Diktatura industrije nam dokazuje že to samo dejstvo, da sedi poleg šefa vlade v najvišji vladni korporaciji stranke, v politbiroju samo še predsednik Najvišjega narodnogospodarskega sveta ali industrijskega ministrstva.

Industrializacijska politika je v gotovih mejah za Sovjetsko zvezo potrebna. Še iz vzrokov prebivalstvene politike, čeprav se vidi protislovno, resnica je, da pošilja vas v zadnjih letih vedno večji prebitek prebivalstva na delovni trg, morebiti vsled končane agrarne revolucije. Obstoječe industrijske razmere teh ljudskih množic ne morejo sprejeti. A skupna industrializacijska politika ima tudi nevarnost v sebi. Tendencia za izolacijo, v prvi vrsti za gospodarsko izolacijo, postaja na ta način večja. Zmeraj bolj se oddaljuje sovjetsko gospodarstvo od sistema svetovnega gospodarstva. Proti temu procesu, nevarnemu za svetovno gospodarstvo in slednjič tudi za Sovjetsko zvezo, se je mogoče boriti samo tako, da se inozemstvo v večji meri zanima za udeležbo na obnovi Rusije. Samo s pomočjo udeležbe na industrializaciji Rusije potom dobave koncesij in potom dovolitve kreditov se dajo odvrniti nevarnosti polne po-

LISTEK.

Dr. Fr. Ratej:

Stanje obče uprave po resoru ministrstva trgovine in industrije v mariborski oblasti.

(Konec.)

Obrtno združništvo.

Organizacija obrtnikov in trgovcev v obligatornih obrtnih združenjih od nosno trgovskih gremijih je malodane popolna. Stremljenje gre za tem, da se kolektivne zadruge, ki obsegajo vse mogoče vrste obrtnikov, po možnosti preosnujejo v strokovne zadruge, katerim je edino zajamčeno uspešno delovanje. Število obligatornih obrtnih združenj je bilo koncem leta 1926 v oblasti 119. Od teh je 23 gostilničarskih združenj, ki so vse včlanjene v Zvezi gostilničarskih združenj v Celju, ter 14 trgovskih gremijev in združenj, ki so izvzemi eno vse včlanjene pri Zvezi trgovskih gremijev in združenj v Ljubljani. Večina ostalih obrtnih združenj je včlanjena pri Splošni zvezi obrtnih združenj v Mariboru.

Regulativne hranilnice.

Občinskih in okrajnih hranilnic, ustanovljenih po hranilničnem regulativu, je v oblasti 14 in sicer v Mariboru, Celju dve, v Ptuj, Slovenski Bistrici, Konjicah, Rogatcu, Kozjem, Slovenjgradcu, Marenbergu, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., v Ormožu, Ljutomeru in Gornji Radgoni. Za ustanovitev nove občinske hranilnice v Murski Soboti so se izvršile vse potrebne predpriprave ter je potrebna le še odobritev ministrstva trgovine in industrije.

Finančno stanje regulativnih hranilnic, ki stoje pod posebnim nadzorstvom državne uprave, se stalno izboljšuje vsled vsakoletnih odpisov avstrijskih vojnih posojil in kurzne vrednosti drugih inozemskih efektov, za kar se porablja večji del čistega dobička. Bančni polomi v zadnjih letih so imeli za posledico, da je prebivalstvo zopet zadobilo prejšnje zaupanje do teh vsled jamstva občin in okrajev popolnoma varnih denarnih zavodov.

Delniške družbe.

Delniških družb s sedežem v mariborski oblasti je 26. Od teh je 17 in-

dustrijskih, 3 trgovske, 6 pa denarnih zavodov, h katerim zadnjim se prištevajo tudi male hranilnice v obliki delniških družb v Prekmurju. Poleg teh družb posluje v oblasti cela vrsta podružnic odnosno zastopstev delniških družb in zavarovalnic, ki imajo svoj sedež izven mariborske oblasti, zlasti v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Od inozemskih delniških družb je omeniti angleško delniško družbo za eksploatacijo svinčenih rudnikov v Mežici.

Tujski promet.

Po dolgotrajnih pogajanjih z Zvezo za tujski promet v Sloveniji v Ljubljani glede organizacije tujskega prometa v mariborski oblasti je prišlo do sklepa prizadetih činiteljev, da se osnuje samostojna Tujsko-prometna zveza za mariborsko oblast s sedežem v Mariboru. Ustanovni občni zbor se je vršil dne 5. novembra 1926 v Mariboru. Ker so predpriprave za pričetek poslovanja tujsko-prometne pisarne (Tourist Office) v Mariboru v polnem teku, je pričakovati, da bo ta pisarna pričela poslovati že ob začetku letošnje tujsko-prometne sezone.

Z ozirom na lani uveljavljeno turistijsko konvencijo z Avstrijo, ki je za

medsebojni promet prinesla veliko olajšav, je pričakovati, da se v naših krajih tujski in turistijski promet poživlji.

B.

Urad za pospeševanje obrti, ekspozi-tura v Mariboru.

Ta urad, ki je bil s 1. avgustom 1925 premeščen iz Celja v Maribor k oblastni upravi, bi bil velikega pomena za povzdigo obrti in izobraževanje samostojnih obrtnikov, ako bi mu ne bilo delovanje onemogočeno vsled tega, ker so bili zadnja leta v predlogih državnega proračuna črtani vsi za preosnovno urada v zavod za pospeševanje obrti v Mariboru predlagani krediti. Urad za pospeševanje obrti obstoja v Ljubljani ter deluje deloma tudi v mariborski oblasti s prirejanjem strokovnih tečajev, zlasti krojaških, čevljarskih, knjigovodstvenih in kalkulacijskih, njegova ekspozi-tura v Mariboru pa obstoja le po imenu ter sta njena dva uslužbenca začasno prideljena obrtnemu referatu velikega župana. V področju tega zavoda bi se lahko vršili v onih krajih oblasti, kjer je razvito pletarstvo, pletarski tečaji, in v Prekmurju, kjer obstoja domači

sledice ruskega industrijskega razvoja, nevarne zlasti za Evropo. Samo s praktičnimi gospodarskimi odredbami, prilagojenimi faktičnim razmeram, se more z uspehom vplivati na razvoj ruskega gospodarstva.

Tako govori Bassèches. Mi smo že pred par dnevi deloma pisali o tem in smo omenili, da hoče Rusija svojo dosedanje pasivno kenezijsko politiko spremeniti v aktivno. To bo en korak na potu do zdravejših razmer.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA.

Kljub pomanjkanju denarja v Italiji kot posledici deflacije in težaviranja, kaže izkaz te banke na koncu decembra 1926 v skoraj vseh postavkah napram prejšnjemu letu precejšnje dvige. Šli so nazaj samo depoti od 950 na 922.5 milj. lir in čeki od 385 na 330 milijonov lir. Obveznosti napram tretjim osebam so se dvignile od 7042 na 7686 milijonov lir, med njimi kreditorji na tekoči račun od 5417 na 6043 milijonov lir. Med likvidnimi aktivimi izkazuje banka dvig blagajne od 492 na 572.5 milijonov in dvig menic od 4380.5 na 4706 milijonov. Tudi manj likvidna sredstva so se vsled zmanjšanja potrebne industrije in trgovine na banko zelo dvignile, zlasti debitorji od 1855 na 2339.5 milj. lir itd. Udeležba pri drugih bankah je znašala 471 milj. lir. Izkazni čisti dobiček se je dvignil od 83.13 na 94.5 milj. lir. Pravijo, da bodo lanske 13 odstotno dividendo izplačali tudi letos.

STABILIZACIJA LEJA.

Bukareški »Argus« obravnava vprašanje stabilizacije leja in se sklicuje pri tem na zgled Belgije in Češkoslovaške. O Belgiji smo že dosti pisali. Glede češke krone pravi »Argus«: »Češkoslovaška je svojo vrednoto v resnici stabilizirala. Tehniški položaj češke krone je zelo ugoden in bo v kratkem omogočen zopet prosti promet deviz. Češkoslovaški denarni trg je prav zelo likviden. Čehom se je posrečilo, da so dosegli razmerje 2'90 do 3'05 dolarjev za 100 Kč na efektivni zlati podlagi. Prehod k zlati valuti bi se izvršil v Češkoslovaški kar

lončarski obrt, lončarski tečaji, kakor tudi drugi strokovni tečaji za samostojne obrtnike. Vprašanju tega važnega zavoda za mariborsko oblast je treba posvečati in nadalje največjo pozornost, ter je potrebno, da se oblastna skupščina zanj zainteresira.

Meroizkusni uradi.

Število teh uradov v oblasti izvenzemskih Medjimurje je v številu državno kontrolo dragocenih kovin v Celju 13. Sedeži uradov so Maribor, Celje, Ptuj, Ormož, Borl, Ljutomer, Gornja Radgona, Sv. Lenart v Slov. gor., Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica, Konjice in Kozje. Strokovno nadzorstvo nad temi uradi, katerim načelujejo le v Mariboru in pri kontroli dragocenih kovin v Celju državni uslužbenci, drugod pa kontraktualni nameščenci, se vrši po meroizkusnem nadzorništvu v Ljubljani. Nov meroizkusni urad se snuje za Prekmurje.

Strokovno šolstvo.

(Podatki se nahajajo v posebnem članku »Strokovno šolstvo v mariborski oblasti«, ki je izšel v »Trgovskem listu« štev. 25. z dne 3. marca 1927.)

enostavno potom zakona. Rumunski finančni krogi želijo, da bi se rumunska denarna politika tako oblikovala kot češkoslovaška. V Beogradu notira rumunski lej 83'3, v Pragi nekaj čez 20, v Zürichu okoli 3'10. S tem bi zopet ena srednjeevropska vrednota prišla v doleteno razmerje do funta in do dolarja.

Trgovina.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Češkoslovaško. Dne 7. t. m. sta imeli jugoslovenska in češkoslovaška delegacija za trgovinska pogajanja zadnjo sejo, na kateri so bili podpisani zapisniki o dosedanjem delu v Beogradu. Po tej seji je bil izdan naslednji komunikat: »Na današnji seji sta delegaciji kraljevine S. H. S. in Češkoslovaške republike za sklepanje trgovinske pogodbe končale prvo periodo svojega dela. Izmenjane so bile liste zahtev ene in druge strani, ki bodo predmet proučevanja. Gospodarske korporacije obeh držav bodo pozvane, da izrečejo svoje mnenje in zahteve v čim krajšem roku, da bi se potem mogla nadaljevati pogajanja na Češkem. Zunanji minister dr. Perić priredi jutri jugoslovenskim in češkim delegatom slavnostno večerjo. Delegati odpotujejo v Prago, kjer se bodo v enem mesecu pogajanja nadaljevala.«

Konzularna konvencija s Poljsko podpisana. V zunanjem ministrstvu je bila podpisana konzularna konvencija med našo kraljevino in Poljsko.

Izvoz iz naše države meseca januarja t. l. padel. Generalna direkcija carin je objavila te dni podatke o izvozu v januarju letošnjega leta. Celokupna vrednost našega izvoza v prvem mesecu t. l. je znašala 483,784.161 papirnatih ali 44 milijonov 155.394 zlatih dinarjev proti 566 milijonov 618.000 papirnatih ali 51 milijonov 840.36 zlatih dinarjev v januarju lanskega leta. V primeru z lanskim letom je naš izvoz v letošnjem januarju nazadnje za 82,837.429 papirnatih ali 7,784.641 zlatih dinarjev. Torej za 14.83 odstotkov. Med glavnimi izvoznimi predmeti se nahaja gradben les, ki zavzema prvo mesto. Izvozili smo tega blaga za 56,844.419 dinarjev. Na drugem mestu so prašiči v vrednosti 51,958.410 dinarjev, na tretjem koruza, v vrednosti 44,088.615 dinarjev, na četrtem sveže meso z 43,132.310 dinarjev, na petem jajca, na šestem goveja živina in na sedmem pšenica.

Zastoj v prodaji prekomorskega žita. Na evropskih borzah gre prekomorska pšenica prav počasi od rok in se morejo cene le težko držati. Nasprotno pa U. S. A. in Argentinijska pridno pošiljata. V prvih dveh mesecih tekočega leta je poslala Argentinijska tri milijone kvartarjev pšenice, dočim jih je bilo v istih dveh mesecih prejšnjega leta samo 1,000.000. Kljub temu pa, da gredo tako ogromne množine žita ven v dežele, ki kupujejo, so po resnih zatrdilih zaloge v žitnih deželah letos daleko večje kot so bile pa lani. V Argentinijski znašajo vidne zaloge 1,800.000 kvartarjev napram 780.000 kvartarjem v isti dobi lanskega leta, v U. S. A. pa 300 milijonov bušlov napram 250 milijonom lanskim bušlov. Mislijo, da bo do nove žetve od teh 300 milijonov bušlov eksportiranih okoli 60 milijonov in da bo za domači konsum potrebnih 150 milijonov bušlov; ostane torej še zmeraj 105 milijonov bušlov. Torej bi morali po vseh teh podatkah pričakovati znižanje žitnih cen. V lažje primerjanje z našimi kilogrami in tonami zapišemo še količine kvartarjev in bušlov: 1 kvartar = 282 litrov, 1 bušel pšenice = 27'2 kg, 1 bušel rži in koruze = 25'4 kg, 1 bušel ječmena = 21'8 kg, 1 bušel ovsa = 14'5 kg.

Ruska zunanja trgovina. V mesecu januarju je znašala zunanja trgovina sovjetske Rusije 93'6 milj. rubljev, v decembru 111'2 milj. rubljev. Eksport v januarju je znašal 55'1, import pa 38'5 milj. rubljev, aktivnost torej 16 milijonov 600.000 rubljev. Od začetka tekočega gospodarskega leta (oktober—januar) je eksportirala Rusija za 263 milijonov rubljev blaga, importirala ga je pa za 170'3 milijonov; prva tretjina leta je zaključila torej z aktivnostjo 92'7 milj. rubljev, dočim je zaključila ista doba prejšnjega gospodarskega leta s pasivnim saldo 56'1 milj. rubljev.

Industrija.

Ekspozitura Trboveljske premogokopne družbe v Beogradu. Dosedaj je bila Trboveljska premogokopna družba zastopana v Beogradu po tvrdki »Ugalj« d. d. Dne 1. marca pa je družba otvorila v Beogradu svojo lastno ekspozituro.

Italija in jekleni kartel. Pod vodstvom nemškega veleindustrijskega Thyssena so se vršila v Rimu pogajanja o vstopu Italije v mednarodni jekleni kartel. Kljub najboljši volji na obeh straneh niso dovedla pogajanja do nobenega zadovoljivega zaključka. Thyssen je bil takoj po prihodu v Rim sprejet od Mussolinija, in mu je razložil natančneje pogoje eventualnega vstopa Italije v Mednarodni kartel. Zdi se pa, da se je postavil Mussolini na temeljno stališče, da Italija nikakor ne more pristati na redukcijo svoje mlade železne industrije, predloženo ji od udeležnikov trasta. Vsled tega principielnega stališča ni smatral Thyssen za potrebno, da bi začel z zastopniki italijanske veleindustrije podrobnejša razpravljanja. Pač pa je porabil svojo navzočnost v Rimu za to, da je imel različne splošne pogovore z zastopniki ameriške železne industrije, ki so se nahajali ravno takrat v Rimu. V dobro poučenih krogih trdijo, da je nemški poslanik pri Kvirinalu, baron Neurath, takoj osebno poročal o neuspehu pogajanj ministru Stresemannu, ki se mudi sedaj v San Remo ob Rivieri. Pravijo pa, da pogajanja z Italijo še niso definitivno razbita in da se bodo še nadaljevala.

Ogrski špirit. Ogrske tovarne špirta so se obrnile na finančno ministrstvo s prošnjo, da smejo dvigniti dosedanje proizvodnje špirta za 10 odstotkov. Prodnikijski kontingent znaša 300.000 hl in ga želi kartel zvišati na 330.000 hektolitrov. Zvišanje kontingenta utemeljujejo z zvišanim eksportom in z dobrim upanjem za nadaljni eksport. Prodnikijski kontingent so šele pred par tedni zvišali od 282.000 na 300.000 hl. — Na drugi strani beremo, da se bo kartel špirta razdružil in da se bo s tem seveda spremenil tudi produkcijski ključ.

Promet.

Znižanje potniških tarifov. V prometnem ministrstvu je bil te dni dovršen nov potniški tarif za železniški promet. Po tem novem tarifu bodo znatno znižane vozne cene v I. in II. razredu, ker se pričakuje, da bo na ta način povečan finančni efekt potniškega prometa v teh razredih.

Železnice s 300 do 400 km na uro. V Essenu je na dnevnem redu razgovor o gigantskem načrtu glede prometa na dolge razdalje, ki bo postavil ves dosedanj proračun na glavo. »Ruhrsiedlungsverband« je postavil v proračun velik denarni znesek za udeležbo pri študijski družbi, ki bo proučevala vpeljavo visečih železnic za prometovanje na dolge razdalje. Za začetek računajo s hitrostjo 200 km na uro, pozneje pa s 300 do 400 km. S tem bi železnica nadkrilila zračni promet.

Denarstvo.

Znižanje diskonta Češkoslovaške narodne banke. Iz Prage poročajo, da je češkoslovaška narodna banka 7. t. m. znižala diskontno postavko od 5.5 na 5, lombardno postavko za državne vrednote od 6.5 na 6 in lombardno postavko za ostale vrednote od 7 na 6.5 odstotka. Zadnje znižanje diskonta se je vršilo 27. oktobra 1926. Zaradi znižanja oficijelne bančne rate je Zveza bank sklenila znižati vse postavke tako v debetu kakor kreditu za pol odstotka. V kontokorentu bo stopilo to znižanje v veljavo 15. t. m. Za stare vloge na knjižice se bo to pozneje uveljavilo, za nove pa že 10. t. m.

Ogrsko vojno posojilo. Pisali smo že, da noče ogrska vlada o kakšnem odplačevanju vojnega posojila nič slišati. Sedaj se je od merodajne strani pojavil nov jako izviran načrt in predlog. Država naj bi sprejemala vojno posojilo kot plačilo direktnih davkov in sicer tako, da je vsak lastnik vojnega posojila opravičen, da plača 5 odstotkov direktnih davkov z vojnim posojilom. Pri tem naj bi bilo 100 kron nominala isto kot 1 pengő. Uresničenje tega načrta bi pomenilo 0.84 odstotkov nadvrednotenja,

torej niti 1 odstotno. Obremenitev države bi tudi ne bila posebno velika, ker bi se plačalo na ta način na leto samo 2½ milijonov zlatih kron direktnih davkov z vojnim posojilom. Beremo pa, da odklanja vlada tudi ta predlog in da noče o nobenem nadvrednotenju vojnega posojila nič slišati.

RAZNO.

Nemčija in Francija. Zunanji minister Briand je sprejel nemškega poslanika von Hoescha ter se z njim razgovarjal o raznih vprašanjih, ki se tičejo francosko-nemških odnosov. Kakor zatrjuje »Martin« je Briand izrazil svoje zadoščenje, ker nemška vlada tako vestno izvršuje določbe novega dogovora o utrdbah na nemško-poljski meji. Rekel je, da razume željo nemškega zunanjega ministra, da bi se čimprej pričela pogajanja glede izpraznitve Porenja, vendar pa ni bil sedaj primeren čas za to. Briand je namignil, da bo mogoče razpravljati o tem vprašanju šele tedaj, ko bo Nemčija izpolnila vse predpise glede razorožitve.

Po svetu. Skupni znesek posojil, za katera se sedaj v Ameriki pogajajo, znaša 776 milijonov dolarjev in se razdeli v skoraj enakih polovicah na Evropo in na Južno Ameriko. Na Jugoslavijo pride 30 milijonov dolarjev, na Avstrijo 20, Belgijo 16, Ogrsko 50, Latvijo 10, Poljsko 28, Rumunijo 18 in na Italijo 187 milijonov dolarjev. V tej zadnji vsoti je vračunljeno tudi stabilizacijsko posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev. — Vsled zbližanja Poljske k mednarodnemu jeklenemu kartelu kaže sedaj tudi Rumunija pripravljenost za pristop. — Od Blairovega posojila v znesku 100 milijonov dolarjev je dobila Jugoslavija doslej samo prvi obrok, 15 milijonov dolarjev. Obligacije tega obroka notirajo na newyorški borzi 104 dolarje. Sedaj se vršijo pogajanja za nadaljnjih 30 milijonov in prav dobro potekajo; polovica bo šla za splošne potrebe, polovica za zgradbo jadranske železnice. — Rezervni zaklad družbe Credito Italiano znaša 170 milijonov lir. — Položaj Mednarodne avtomobilne družbe v Berlinu se je letos izboljšal in bo izplačala družba zopet 6 odstotno dividendo. — O znižanju obrestne mere na Češkoslovaškem glej poseben članek. — Prva etapa v trgovskih pogajanjih med Jugoslavijo in Češkoslovaško je končana. Seznane obojestranskih zahtev bodo predložili dotičnim gospodarskim korporacijam, da se izrazijo o njih, nakar se bodo pogajanja kolikor mogoče kmalu nadaljevala. — Češki čevlji so dobili pri uvozu v Ogrsko 25 odstotni carinski popust. — 7. t. m. so se začela v Londonu angleško-francoska industrijska posvetovanja, tako kot svojčas angleško-nemška. Navzočih je 15 francoskih industrijskih panog. Šlo bo za pristop Anglije k mednarodnemu jeklenemu kartelu. — Reparaacijska komisija v Berlinu je izrekla končnoveljavno dovoljenje za zgradbo mostu čez Donavo od Beograda do Pančeva. Od 21 milijonov bo šlo ca. 16½ milijonov na reparacijski račun. — Mislijo, da se bosta še tekom tega meseca spojili Češko Slovenska banka in pa Stavbna banka v Pragi. Delnice se bodo izmenjale v razmerju 1 : 1. — Bilanca Ogrsko-češke Industrialne banke izkazuje 497.000 pengő čistega dobička in bodo predložili običnemu zboru izplačilo dividende 2 pengő, kar odgovarja 13.33 odstotnemu obrestovanju. — Podjetje Danica, eno največjih jugoslovenskih kemičnih podjetij, je pripadalo koncernu budimpeške Komercialne banke. Sedaj je izročila banka jugoslovanskemu konsorciju večino delnic in je postala Danica na ta način čisto jugoslovansko podjetje. Najbrž njene delnice sedaj na borzi v Budimpešti ne bodo notirale več. — Češkoslovaška Agarnar banka je imela lani 6,171.000 Kč čistega dobička, leto prej pa 5,331.000. Izplačala bo 5 odstotno dividendo. — V rednem gospodarstvu je dosegla Nemška država v prvih desetih mesecih tekočega fiskalnega leta prebitok 446 milijonov mark. — Poljska tekstilna industrija nadaljuje boj proti češkoslovaškim tekstilnim izdelkom. Ker se stremiljenje po kontingentiranju ni posrečilo, hoče uvesti poljska industrija zvišano carino, ki bi se dvignila v nekaterih vrstah do 40%. Vlada tem nameram ni naklonjena in se boji neugodnih posledic na tr-

govskopolitičnem polju, ne samo v razmerju do Češkoslovaške, temveč tudi v razmerju do drugih držav. — Centralna zveza delavcev v poljskih glažutah je proglasila splošen štrajk v vseh glažutah, ker so tovarnarji odklonili zahtevo delavcev po 12 odstotnem zvišanju plač. — Zlata zaloga Avstrijske Narodne banke se stalno veča in znaša sedaj 11 odstotkov vsega zaklada v gotovini. — Delniška glavica preosnovane d. d. Siemens Schuckert bo znašala 120 milijonov mark. — Nemci potrjujejo pogajanja z Rumunijo glede spornih točk med obema državama in glede nemške pomoči pri dvigu rumunskega gospodarstva. — Vse velike francoske blagovne tvrdke so poslale svoje nakupovalce na velesejem v Leipzigu.

Gospodarske vesti. Vacuum Oil Co. bo zgradila v Přerovu (Moravska) velikansko petrolejsko čistilnico. Ta čistilnica bo med največjimi na svetu in se bo nahajala direktno ob prekopu Donava-Odra-Laba. Přerov so izbrali zato, ker se bo stekalo tam več novih prekopov notranje plovbe. Rafinerija bo imela 89 železnih rezervoarjev bencina, 9 rezervoarjev olja, več petrolejskih rezervoarjev itd. — Neprestano nazadovanje v naročilih premoga na Češkoslovaškem je imelo za posledico omejitev obratov, in dela večina jam danes samo še 4 dni na teden. Nadaljno nazadovanje v naročilih bi imelo za posledico odpust delavcev, ker bi odredba omejitve obratov ne zadoščala več. Letošnje leto bo menda med najslabšimi v trgovini s premogom. — Dohodki ribjega lova ob Murmanskem obali (prav na severu Rusije ob polotoku Kola) presegajo v zadnjih letih predvojni leta za 70 odstotkov; zato bodo napravili Rusi v Murmanskem tovarno ribjih konserv. — V poljski Gornji Šleziji se snuje nov sindikat cinka, ki mu bo pristopilo pet družb s 13 rudniki in z letno produkcijo 110.000 ton. Ker bo tudi koncern Giesche v sindikatu, je odstranjena vsaka težkoča. — Vsled običnega nazadovanja petrolejske produkcije na Poljskem naznanja trgovski minister podporo pri novem vrtnanju in carinske olajšave pri nabavi inozemskih vrtnalnih strojev za petrolejsko industrijo. — Avstrijskemu državnemu zboru so predložili zakon o pospeševanju trgovine s Sovjetsko Rusijo. — Položaj Alpine Montan se je v zadnjem času zboljšal in so tovarne za več tednov preskrbljene z delom. — Turška vlada je sklenila ustanovitev državne banke. Banko bodo ustanovili z udeležbo vlade in drugih turških bank s kapitalom 25 do 40 milijonov turških funtov. — Zborovalci nemške čišče industrije v Karlovih Varah so ugotovili, da je položaj industrije na Češkoslovaškem

neugoden. Novih obratov ne ustanavljajo več, večjih investicij ni. V najnovjšem času je na dnevnem redu splošne obratov in se tudi industrija Češkoslovaške tej moderni sili ne bo mogla ustavljati. — Poljsko finančno ministrstvo je odredilo, da je izvoz dušika za tri mesece carine prost. — Češkoslovaška industrija stekla je začela pogajanja za združenje v svrhu odstranitve boja glede cen. Če bodo pogajanja ugodno zaključena, bodo po zgledu papirne industrije ustanovili skupni prodajni urad; temu uradu bi se pozneje pridružile tudi vodilne inozemske tvrdke. — Število konkurzov in prisilnih poravnava na Ogrskem je znašalo v januarju 124, v decembru jih je bilo 90. — Število brezposelnih na Ogrskem se je v januarju spet skrčilo in je znašalo na koncu meseca 21.850 oseb; lani na koncu istega meseca jih je bilo 30.000. — Na Ogrskem je obilica denarja zelo velika; izvor ima v prvi vrsti v dejstvu, da so v zadnjem času švicarski, nemški in avstrijski denarni trgi ponudili ogrskemu denarnemu trgu 300 milijonov pengö. Najbolj poceni so švicarske ponudbe, ki se glasijo na 3½%. Dunajske in berlinske ponudbe se gibljejo med 4½ in 4%. — Po statističnih podatkih jugoslovanskega finančnega ministrstva so znašale v letu 1926 inozemske zasebne zahteve v Jugoslaviji 502.150.000 dinarjev, dolgovi inozemcev Jugoslaviji pa 38.854.000 dinarjev. 30. junija 1926 so bila posojila jugoslovanskih tvrdk v inozemstvu sledeča: 2.781.000 dolarjev, 774.490 funtov, 5.079.000 švic. frankov, 1.380.000 lir, 5.995.000 Kč in 106.000 hol. goldinarjev. — Poljaki so ustanovili posebno skupno organizacijo za eksport špirta. — Turčija bo izdatno zvišala carino na sladkor.

Drobne vesti. Položaj tekstilne industrije v Lodžu je zmeraj boljši; od 3 milijone 400.000 zlatov v decembru se je zvišal eksport na 4.100.000 zlatov v januarju. — Vsled slabega vinskega pridelka na Ogrskem in vsled pičlih lanskih zalog se cene vina na Ogrskem rapidno dvigajo in nočejo producenti svojih zalog prodati, ker računijo še z nadaljnjim poviškom. Pravijo celo, da bo morala Ogrska, ki sicer vino izvažala, letos celo vino uvažati. Torej isto, kakor smo videli pri žitu na Poljskem. — V februarju je bilo na Nemškem 473 novih konkurzov in 132 trgovskih nadzorov, v januarju 493 in 93. — Strokovni odbor pri ministrskem predsedstvu na Poljskem je sklenil, naj se zviša splošna carina za 40 odstotkov. — Ameriški zakladni urad svojega mnenja glede zasebnih posojil v inozemstvu ni spremenil in pravi, da takim narodom ni treba dati nobenega posojila, ki še niso uredili svojih vojnih dolgov. — Končni

zaključki sladkornega pridelka na Češkoslovaškem izkazujejo napram lanskemu letu minus 26 milijonov met. stotov. Na drugem mestu smo povedali, kako si predstavljajo bodočo kampanjo. — Na občnem zborovanju Avstrijske Narodne banke je bil odbit predlog za znižanje čestne mere. — Posvetovanja s Poljaki v Düsseldorfu so ugodno potekla; zaključena še niso in jih bodo kmalu nadaljevali. — Mednarodni dogovor o železnici bodo podpisali v 14 dneh. — Belgijska industrija stekla je imela pred kratkim še zelo ugodno konjunkturo; v zadnjem času so pa cene ogledalnega stekla padle za 25 odstotkov in delajo tovarne samo še z 80-odstotno kapaciteto. — Iz Rima prihajajo vesti o tvoritvi mednarodnega kartela producentov svile; pobudo so dali Italijani, kojih industrija hoče razmerno s pomenom na svetovnem trgu imeti v kartelu vodilno vlogo. O močnosti pristopa Japonske v kartel so mnenja zelo različna. — Upravni svet banke Credito Italiano predlaga dividendo 10 odstotkov, toliko kot lani. Rezervam bodo dali 20 milijonov lir, 5.100.000 lire na novi račun. — Za ta teden pričakujejo nadaljno znižanje belgijske obrestne mere za pol odstotka. — Italijanska vlada bo vpeljala kvaliteto znamko za izvoz sadja in zelenjave, ki bo jantila inozemskemu kupcu gotovo kvaliteto. Upajo, da bodo s tem izvoz italijanskih poljedelskih pridelkov zelo dvignili.

TRŽNA POROČILA.

Dunajska borza za kmetijske produkte (7. t. m.). Iz inozemstva nekoliko čvrstjša poročila, tako da je bila temeljna tendenca na dunajskem tržišču nekoliko prijaznejša. Posebno velja to za pšenico. Uradne novice so ostale neizpremenjene.

Dunajski goveji sejem (7. t. m.). Dogon 3090 glav; od teh 548 iz Jugoslavije. Sprjelo mrtvega prometa so se voli in krave pocenili za 5 do 10 grošev pri kg. Biki in slaba živina so čvrsto obdržali cene. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1.50 do 1.80 (izjemno 1.85 do 2.05), II. 1.15 do 1.45, III. 0.90 do 1.15, biki 1.10 do 1.40 (1.50), krave 0.75 do 1.25 (1.45), slaba živina 0.55 do 0.75 šilinga.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. marca t. l. ponudbe glede dobave 18 kub. metrov mehkih desk in 50 ton bukovega oglja; do 18. marca t. l. glede dobave 3000 skatelj vžigalnice la. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 15. marca t. l.

ponudbe glede dobave 1000 kg mila za pranje; do 16. marca t. l. glede dobave žičnih vlečkov za postelje, posteljnih odev, platna, 6 komadov trodelnih žimnic ter glede dobave steklenic in kozarec; do 21. marca t. l. glede dobave tračnic. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave jamskega lesa, raznih mineralnih oli in bencina. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 21. marca t. l. ponudbe glede dobave 1 kompresorja ter 1 sesake. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 18. marca t. l. ponudbe glede dobave 4 zunanjih gumijastih auto-plaščev in 4 zračnih cevi; do 21. marca t. l. glede dobave 200 kub. metrov smrekovih in borovih plohov, 32 kub. metrov smrekovih plohov in 27 komadov smrekovih dreves; do 23. marca t. l. pa glede dobave 2000 kilogramov bencina. — Komanda III. armijske oblasti v Skeplju sprejema ponudbe glede dobave lesenih zabojev, razklopnih miz in stolov. — Vršile se bodo naslednje očitne licitacije: Dne 15. marca t. l. glede dobave kruha pri Komandi Otočškega vojnega okruha v Otočacu za garnizijo Otočac, pri Komandi mesta v Bihaču za garnizijo Bihač, dne 18. marca t. l. pri Komandi mesta v Gospiču za garnizijo Gospič in pri Komandi 25. artilerijskega polka v Petrinji za garnizijo Petrinja. — Dne 14. marca t. l. glede dobave mesa pri Komandi Otočškega vojnega okruha v Otočacu za garnizijo Otočac, pri Komandi 25. artilerijskega polka v Petrinji za garnizijo Petrinja; dne 15. marca t. l. pri Komandi mesta v Gospiču za garnizijo Gospič in pri Komandi mesta v Bihaču za garnizijo Bihač; dne 16. marca t. l. pri komandi 26. pešpolka v Sisku za garnizijo Sisak; dne 18. marca t. l. v pisarni Intendanture v Banja Luki za garnizijo Banja Luka. — Dne 17. marca t. l. pri glavnem sanitetnem slagališču v Zemumu glede dobave volnenih odev in košar za sanitetski material. — Dne 22. marca t. l. pri kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave plaščev za policijsko stražo. — Dne 22. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zakovic, delov za lokomotive; do 28. marca t. l. glede dobave bandaž (obročev); dne 29. marca t. l. glede dobave manometrov in vakuumetrov. — Dne 26. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave vagonskih delov; dne 28. marca t. l. pa glede dobave bandaž (obročev). — Dne 28. marca t. l. pri Dravskem intendantskem slagališču v Ljubljani glede dobave gnoja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletrgovina

kolonijalne in
špecerijske roba

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte cenik!

PRESELITEV.

Javno pravna in gospodarska pisarna

Dr. EMIL GAJ — LJUBLJANA

se je preselila iz Šelenburgove ulice št. 7/I. na

CANKARJEVO NABR. 1. I.

(pri Frančiškanskem mostu — Filipov dvorec),

Telefon št. 971.

Poštni predal št. 167.

TRIKO PERILO

za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
nogarice, dokolenice, nahrbtniki
za lojarje in lovce, dežniki,
kloti, šifoni, tepni robc, palice, vilice, noži,
škarje, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, brivce
edino le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

Dražbe 22 terjatev

tvrdke **Fr. Brumat** proli
raznim dolžnikom v nom. znesku
circa Din 150.000 — na glavnici,
vse takoj izvršljive, se vrši pri
okrajni sodnji Ljubljana,
dne 11. t. m., ob 9. uri dop.,
soba št. 19.

Terjatve se prodajajo za vsako ceno,
posamezne ali skupno. — Pojasnila
daje konkurzne mase upravitelj
Dr. Ivo Benkovič, odvetnik, Ljubljana
Aleksandrova 2.

Najboljši šivalni stroj in kolo
Je edino le

za dom, obrt in industrijo
v vseh opreman.

Istotam plotilni stroj DUBIED

Pouk v vozanju brezplačen.

Večletnagerancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. — Raznovrstne
rudninske vode.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave z
električnim obratom.

Ceniki na razpolago!

Se priporoča za tisk
vseh trgovskih,
obrtnih, industrijskih
in uradnih tiskovin.
Lastna knjigovodna
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knji-
go, brošure, cenike,
tabele, statute, va-
bila, letake, lepake,
posetnice i. t. d.
TELEFON ŠT. 552